

Tantárgy neve	Politikai földrajz és szociálgeográfia I-II.
Tantárgy kódja	FDB1505; FDB1506
Meghirdetés féléve	2-3
Kreditpont	2-2
Összórészám (elm+gyak)	1+0
Számonkérés módja	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	-
Tantárgyfelelős neve	Dr. Bali Lóránt
Tantárgyfelelős beosztása	főiskolai tanársegéd
Tantárgyfelelős tanszék kódja	FD

- 1. A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései:** Politikai jelenségek földrajzi módszerekkel történő elemzését és földrajzi értelmezését végző tudományterület. Vizsgálja az *államhatárokat* és az államok földrajzi jellemzőit, területi változásait, az államok belső közigazgatási felosztását, a régiók kialakításának területi kereteit, az egyes társadalmi csoportok politikai magatartását, az államok nemzetközi kapcsolatrendszerét, az államközi kapcsolatok földrajzi, *geopolitikai* háttérét, a nemzetközi integrációk kialakulását, s még számos politikai jelenség földrajzi vonását. A politikai földrajz kialakulásában mérföldkőnek számított Friedrich Ratzel (1844-1904) német geográfus munkássága, akinek *Politische Geographie* (1897) című műve jelentős lökést adott a tudományterület létrejöttére szempontjából. A 20. századi fejlődése során a politikai földrajz számos részterületre vált szét (pl. geopolitika, közigazgatási földrajz, választási földrajz, integráció-földrajz), amelyek önálló tudományterületté válása megindult. A politikai földrajz napjainkban a társadalomföldrajz egyik legdinamikusabban fejlődő, legszerteágazóbb részterülete.
- 2. A tantárgy tartalma:** A politikai földrajz átalakulóban lévő, igen sok problémát magában foglaló tudományterület. A kurzus elsősorban a politika térbeli szerveződéseinek kérdéseit tárgyalja. A tárgy időbeli korlátai lehetetlenné teszik egy teljes, átfogó kép nyújtását, mely minden klasszikus témát átölel. Ezért figyelembe véve, hogy a hallgatók érdeklődése elsősorban a politikai konfliktusok és nemzetközi kapcsolatok felé irányul, főleg ilyen kérdések vizsgálata kerül előtérbe. Bevezetés a politikai földrajzba.
 Államföldrajz: Állam – nemzet – nemzetállam. Az államok létrejötte. Az állam területe.
 Határok földrajza. Magterületek és fővárosok. Központosított, szövetségi és regionális államok. Különleges politikai területi egységek.
 Közigazgatás földrajza: A közigazgatás földrajz definíciója, kialakulása és fejlődése. Közigazgatási térfelosztás világszerte. Közigazgatási térfelosztás és változásai Magyarországon.
 Választási földrajz: A választási földrajz definíciója, kutatási előzményei. A választójog és a választási rendszerek fejlődése. A választási földrajz rendszermodellje. A magyar parlamenti választások földrajzi jellemzői (1990-1998).
 Imperializmus, gyarmatosítás, dekolonizáció: Gyarmatbirodalmak létrejötte, felbomlása, utóélete.
 Geopolitika: A hatalom vizsgálata. Történeti koncepciók a geopolitikában. Napjaink geopolitikája. A háború és béke földrajza. Jelenlegi nemzetközi kapcsolatok: Nemzetközi jog. Nemzetközi kereskedelem. Gazdasági integráció. Globális kormányközi szervezetek. Regionális és szubregionális szervezetek. Land-locked (“szárazföldbe zárt”) államok.
- 3. Évközi ellenőrzés módja:** -
- 4. A tárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:** -
- 5. A kötelező, ill. ajánlott jegyzetek és/vagy irodalom jegyzéke:**
Berne Ágnes (szerk.) (2002): A globális világpolitikai földrajza, Nemzeti Tankönyvkiadó
- 6. A tantárgy tárgyi szükségletei és ellátása:** tanterem, audiovizuális eszközök, térképek